

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ขอนำเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย เป็น 3 ตอน ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สรุปการวิจัย

การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน โดยสร้างกระบวนการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เชื่อมั่นว่า ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ ถ้าได้รับการเสริมศักยภาพได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา การแสวงหาแนวทางและการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า เป็นกรอบการวิจัย ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน 2) เจตคติเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด และ 3) พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าโดยใช้กระบวนการและการสร้างโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาได้มีโอกาสทำกิจกรรมและเรียนรู้การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้ที่มีส่วนสำคัญ ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ได้แก่ บุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน จังหวัดสระบุรี ที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 40 คน

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ได้แก่

2.1 คณะกรรมการบริหารงานโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี จำนวน 5 คน

2.2 คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลหนองโดนภาคเอกชน จำนวน 1 คน

2.3 ผู้เชี่ยวชาญในด้านการพลังงานไฟฟ้า จำนวน 1 คน

สำหรับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน 2) เจตคติเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด และ 3) พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการประชุมระดมความคิดเห็น ตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดและเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพลังงานไฟฟ้า ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนาพฤติกรรม จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงโครงสร้างและเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงไปทดสอบในพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่วิจัยและนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้เท่ากับ 0.816 และหาค่า IOC เป็นรายชื่อ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย การตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องตรงประเด็นของการตอบรายข้อคำถามทุกข้อคำถามของเครื่องมือการวิจัย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการตีความและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1

สภาพปัจจุบันการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

1. ความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้มากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป

ปัญหา

ขาดความรู้เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

ความต้องการ

การอบรมพัฒนาความรู้เรื่องการเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

2. เจตคติเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน
ในด้านเจตคติกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล
หนองโดน พบว่า เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลหนองโดนยังมีเจตคติต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอีก
หลายประเด็นที่อยู่ในระดับต่ำ

ปัญหา

1. ขาดเจตคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของหน่วยงาน
2. การใช้พลังงานไฟฟ้าตามความสะดวกสบาย
3. ขาดการสนับสนุนหน่วยงานในการประหยัดพลังงาน

ความต้องการ

1. การอบรมพัฒนาความรู้และเจตคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของ
หน่วยงาน
2. การรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่ถือว่าเป็นหน้าที่
3. ออกมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

3. พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน
ในด้านพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน
พบว่า ยังมีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ระดับต่ำ

ปัญหา

1. การเลือกใช้เครื่องใช้/อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ถูกต้อง
2. การปฏิบัติตน/การใช้เครื่องใช้/อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ถูกต้อง

ความต้องการ

1. การอบรมพัฒนาความรู้
2. การปรับเปลี่ยนสายไฟฟ้าในโรงพยาบาล
3. การกำหนดเวลาปิดเปิดไฟกลาง
4. การออกมาตรการประหยัดไฟฟ้า
5. การกำหนดผู้รับผิดชอบตรวจการใช้พลังงานไฟฟ้า
6. การรณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า

2. การวิจัยระยะที่ 2

แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากร
โรงพยาบาลหนองโดน ที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

1. จัดการอบรมพัฒนาความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน
2. รณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า

3. กำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
4. กำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
5. การปรับเปลี่ยนสายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์ภายในอาคาร
ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
1. ร้อยละ 90 บุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ในการประหยัดพลังงาน

ไฟฟ้า

2. ร้อยละ 100 กลุ่มงาน/ฝ่ายต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ
3. ร้อยละ 100 กลุ่มงาน/ฝ่ายต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุม
การประหยัดพลังงานไฟฟ้า
4. โรงพยาบาลมีการกำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า
5. โรงพยาบาลมีการปรับเปลี่ยนสายไฟ หลอดไฟฟ้า และแยกมิเตอร์ครบทุก

อาคารแยก

3. การวิจัยระยะที่ 3

1. จัดการอบรมพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน บุคลากร
ของโรงพยาบาลหนองโดนเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และ
การเลือกซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้าที่ถูกต้อง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50

2. ทุกกลุ่มและฝ่ายต่างๆ ดำเนินการรณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็น
ประจำทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ทุกกลุ่มและฝ่ายต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 100

4. โรงพยาบาลหนองโดนดำเนินการกำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

จำนวน 1 ฉบับ

5. ปรับเปลี่ยนสายไฟฟ้าในส่วนที่ชำรุดทุกจุด
6. ปรับเปลี่ยนหลอดไฟฟ้าตามจุดจ่ายกระแสไฟฟ้าทุกจุด
7. ติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าตามอาคารแยกทุกจุด
8. ปรับการจ่ายกระแสไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมในการประหยัดพลังงาน
ไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ที่ได้จากการสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า
ในด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า การเลือกซื้อเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า
มีความรู้ในระดับมาก มากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวีระ
ธีระวงศ์สกุล, 2540; บุรินทร์ ภูระหงษ์, 2547 ; เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง, 2541) ที่พบว่า

ตัวอย่างที่ทำการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าตั้งแต่ระดับปานกลางถึงมาก

ในด้านทักษะการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีทักษะการประหยัดไฟฟ้าอยู่ในระดับตั้งแต่ระดับปฏิบัติบ่อยครั้งถึงปฏิบัติเป็นประจำ และมีบางประเด็นที่มีทักษะอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ การเปิดพัดลมทิ้งไว้เมื่อไม่มีคนอยู่ การเปิดโทรทัศน์หรือวิทยุทุกครั้งเมื่อทำงาน การเลือกซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มียี่ห้อเป็นที่นิยมนั้นสมัยสวยงาม และตามกำลังทรัพย์ที่ตนเองมีอยู่ การปิดจอคอมพิวเตอร์เมื่อไม่ใช้งานนานเกินกว่า 15 นาที ในประเด็นที่จะต้องมีการปรับปรุงนี้ ส่วนใหญ่นั้นเป็นการปฏิบัติที่มีความต่อเนื่องและไม่สามารถปิดเปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าได้บ่อยครั้ง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปิดพัดลมโทรทัศน์หรือวิทยุ รวมทั้งคอมพิวเตอร์ที่ต้องเปิดทิ้งไว้ ในขณะที่ไม่มีคนอยู่ ซึ่งในส่วนนี้ผู้ปฏิบัติงานยังแสดงความคิดเห็นว่าหากเปิดปิดบ่อยครั้งจะทำให้เครื่องใช้ไฟฟ้าเสียหายและสิ้นเปลืองกระแสไฟฟ้ามากกว่า และไม่ควรที่จะเปิดปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าบ่อยครั้งเกินไปถ้ามีระยะเวลาช่วงสั้นไม่เกิน 5 นาที

ในด้านเจตคติกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองโดน พบว่าเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลหนองโดนยังมีเจตคติต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าอีกหลายประเด็นที่อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การประหยัดพลังงานไฟฟ้าควรทำเฉพาะในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเท่านั้น ส่วนภาคที่อยู่อาศัยและราชการไม่จำเป็น เราไม่จำเป็นต้องประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโรงพยาบาลเพราะถือว่าเป็นของส่วนรวม การประหยัดพลังงานไฟฟ้ายังไม่ถึงเวลาที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน ความสะดวกสบายในชีวิตจะลดลงมากถ้ามีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด ท่านไม่สนับสนุนให้มีการปิด-เปิดโทรทัศน์ให้เป็นเวลา พลังงานไฟฟ้ามีอยู่เพียงพอที่จะใช้อย่างสะดวกสบายตามความพอใจ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้มักจะเกิดขึ้นได้เสมอเพราะพลังงานไฟฟ้าที่อยู่ในส่วนของหน่วยราชการเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของตนเองจึงอาจเป็นไปได้ว่าสิ่งเหล่านั้นทำให้บุคลากรเกิดความตระหนักน้อยลง แต่จากการศึกษาครั้งนี้โดยส่วนใหญ่แล้วยังเจตคติที่ดีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของโรงพยาบาลหนองโดน ซึ่งยังมีความสอดคล้องกับการศึกษาของบุรินทร์ พู่ระหงษ์ (2547) ที่พบว่าบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี มีทัศนคติในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ในระดับดี

ในด้านพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน พบว่า ยังมีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ระดับต่ำ อยู่บ้างบางประการ ได้แก่ การใช้โคมที่มีแผ่นสะท้อนแสง เพื่อช่วยกระจายความสว่าง การใช้คอมพิวเตอร์ที่เป็นระบบประหยัดพลังงาน การตัดหลอดไฟบางส่วนออกในบริเวณที่มีความต้องการแสงสว่างน้อย การรับส่งข้อความที่เป็นระบบ e-mail แทนการส่งด้วยเอกสาร โทรทัศน์ในหน่วยงานจะไม่เสียบปลั๊กทิ้งไว้ตลอด การใช้หลอดไฟที่มีวัตต์ต่ำในที่ที่ต้องเปิดไฟทั้งคืน การเลือกใช้หลอดไฟที่มีประสิทธิภาพสูงแต่กินไฟน้อย การติดตั้งไฟเฉพาะจุด แทนการเปิดไฟทั้งห้อง และการเลือกดูรายการที่

แน่นอนโดยไม่กตเลื่อกรายการบ่อยครั้ง ซึ่งประเด็นพฤติกรรมทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่แล้วไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่เท่าไรนักส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารงานทั่วไปในการจัดการจัดซื้อและดำเนินการ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ จากการศึกษาส่วนหนึ่งมาจากกรณีศึกษาเดิมที่มากับการก่อสร้างอาหารสำนักงาน เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมที่บุคลากรโรงพยาบาลหนองโดนได้แสดงออกถึงการประหยัดไฟฟ้าแล้ว ยังพบว่าส่วนมากยังมีพฤติกรรมไปทางที่ถูกต้องต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของโรงพยาบาลหนองโดน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง (2541) ที่พบว่า การประหยัดพลังงานไฟฟ้าของประชาชนยังมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง แต่บุรินทร์ พู่หงษ์ (2547) กลับพบว่าบุคลากรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี มีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอยู่ในระดับดี

2. การแสวงหาแนวทาง วิธีการพัฒนา และการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน จากผลการวิจัยที่พบว่าบุคลากรยังให้ความสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในด้านการอบรมให้ความรู้ในการเลือกใช้ เลือกซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในโรงพยาบาลมีบุคลากรที่มีความหลากหลายวิชาชีพ หลากหลายระดับการศึกษา มีผลทำให้ความชัดเจนในการเลือกซื้อหรือเลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังได้มีความเห็นว่าจะต้องมีการกำหนดให้มีการรณรงค์ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการควบคุมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าให้ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของโรงพยาบาลหนองโดน การได้มาซึ่งแนวทาง วิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาครั้งนี้ เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมโดยอิสระในความคิดและการกระทำและใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเข้ามาเสริมกระบวนการคิดให้เกิดความเป็นอิสระและกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดแรงบันดาลใจที่จะตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมและการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เสนอโดย กาสัก เต๊ะขันหมาก (ม.ป.ป.) และทวีศักดิ์ นพเกสร (2548)

3. การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน ในครั้งนี้ทำให้พบว่า การที่จะต้องดำเนินการเพื่อสร้างพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะว่าหน่วยงานไม่ใช่สมบัติงานของตนเองการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวมย่อมทำได้ยากกว่าที่จะปฏิบัติให้กับตนเองหรือครอบครัว ซึ่งเห็นได้จากข้อมูลด้านเจตคติกับพฤติกรรม หากเจตคติที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน การวิจัยครั้งนี้สิ่งที่ช่วยให้โรงพยาบาลหนองโดนประสบความสำเร็จในด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้า คือการกำหนดมาตรการการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และการปรับปรุงอุปกรณ์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นส่วนที่ทำได้ง่าย ส่วนในด้านการรณรงค์ การกำหนดผู้รับผิดชอบ หรือการอบรมให้ความรู้ มักจะเกิดขึ้นได้ยากมากกว่า เนื่องจากการเข้ามา

ปฏิบัติงานไม่พร้อมกัน การทำงานเป็นกะ ความแตกต่างทางวิชาชีพ การศึกษา อายุ ล้วนแต่เป็นเหตุปัจจัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งสิ้น (วีระ วีระวงศ์สกุล, 2540; บุรินทร์ ภูระหงษ์, 2547; เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง, 2541) ดังนั้นหากจะให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาเครื่องมือที่สร้างกระบวนการทำงานร่วมกันการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนา (กาสัถ เตชะชั้นหมาก (ม.ป.ป.) และทวีศักดิ์ นพเกสร, 2548)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของบุคลากรโรงพยาบาลหนองโดน อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านพื้นที่หรือองค์กรที่ทำวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานทางด้านสาธารณสุข ที่เป็นทั้งส่วนของการปฏิบัติงานเอกสารหรือบริหารจัดการทั่วไป กับส่วนที่ให้บริการตรวจรักษา ซึ่งมีความแตกต่างทั้งผู้ปฏิบัติงาน ภาระหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นประเด็นของการจัดการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่า บางครั้งจะต้องไม่ก้าวก่ายการปฏิบัติงานที่ล่อแหลมกับการเสียชีวิตของมนุษย์ สิ่งไหนที่ควรทำตามมาตรการได้ให้ทำทันทีหากตรงไหนที่จะเสี่ยงก็ควรผ่อนผันตามความเหมาะสม

1.2 ด้านกระบวนการพัฒนา ในด้านนี้เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยกับผู้ถูกกระทำหรือประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่สามารถสื่อสารกันได้คราวเดียวทั้งหมด เพราะผู้ปฏิบัติงานโรงพยาบาลมีทั้งเข้าทำงานช่วงเช้าอย่างเดียวกับที่เข้าทำงานเป็นเวร 8 ชั่วโมง ดังนั้นการพัฒนาจะเกิดความล่าช้าไม่ต่อเนื่อง จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ

1.3 ด้านกระบวนการวิจัย ในส่วนนี้จะต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนเวลาที่จะเข้าไปเก็บข้อมูล เพราะความแตกต่างของวิชาชีพ การศึกษา อายุ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป

2.1 ควรเลือกทำวิจัยที่เป็นการเฉพาะอุปกรณ์ไฟฟ้า โดยเฉพาะอุปกรณ์ไฟฟ้าที่กินพลังงานไฟฟ้าสูงเช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำความร้อนทุกชนิด จะช่วยให้หน่วยงานได้ตระหนักถึงปัญหาพลังงานที่สูญเสียไป

2.2 ควรทำวิจัยสำหรับนำข้อมูลมากำหนดเป็นแนวทาง มาตรการ วิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละหน่วยงาน องค์กร เพราะหน่วยงาน องค์กรที่มีอยู่มีความแตกต่างกันมาก

2.3 ควรเน้นการทำวิจัยในระดับครัวเรือนด้วย เพราะในครัวเรือนปัจจุบันไม่ต่างอะไรกับสำนักงาน มีอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าไม่ต่างกัน